

Valgpanelundersøkelsen 2021

Dokumentasjonsnotat

TALL

SOM FORTELLER

NOTATER / DOCUMENTS

2023/12

Sara Grimstad

I serien Notater publiseres dokumentasjon, metodebeskrivelser, modellbeskrivelser og standarder.

© Statistisk sentralbyrå

Publisert: 28. mars 2023

ISBN 978-82-587-1703-1 (elektronisk)

ISSN 2535-7271 (elektronisk)

Standardtegn i tabeller	Symbol
Ikke mulig å oppgi tall Tall finnes ikke på dette tidspunktet fordi kategorien ikke var i bruk da tallene ble samlet inn.	.
Tallgrunnlag mangler Tall er ikke kommet inn i våre databaser eller er for usikre til å publiseres.	..
Vises ikke av konfidensialitetshensyn Tall publiseres ikke for å unngå å identifisere personer eller virksomheter.	:
Desimaltegn	,

Forord

I dette notatet legger Statistisk sentralbyrå (SSB) fram en metodisk dokumentasjon av Valgpanelundersøkelsen 2021. Undersøkelsen er gjennomført på oppdrag fra Institutt for samfunnsforskning (ISF).

Lise Snellingen Bye, Sara Grimstad og Lisa Birgitta Lundgaard ved Seksjon for personundersøkelser har vært ansvarlige for planlegging og gjennomføring av datainnsamlingen. Thore Nafstad-Bakke har tilrettelagt utvalget til undersøkelsen og Trond Båshus har programmert webskjemaet og foretatt filetableringen. Øyvind Kleven ved seksjon for befolkningsstatistikk har bistått i filetableringen og laget vekter.

Statistisk sentralbyrå, 19. mars 2023

Arvid Olav Lysø

Sammendrag

Valgpanelundersøkelsen ble gjennomført sommeren og høsten 2021. Formålet var å beskrive hvilke saker som opptar folk under valgkamp og stortingsvalg, og på hvilken måte man tilegner seg informasjon om dette. Valgpanelundersøkelsen 2021 ble finansiert av Institutt for samfunnsforskning (ISF).

Til undersøkelsen ble det trukket et utvalg på 10 000 personer i alderen 18 år og oppover fra Folkeregisteret.

Undersøkelsen ble gjennomført som en selvadministrert panelundersøkelse på web i fem runder. Datainnsamlingen i hver runde varte i én uke. Den første runden ble gjennomført i juni 2021, og den siste runden i november 2021. I den første runden av undersøkelsen fikk vi svar fra 31 prosent av utvalget. En del personer svarte kun på noen av rundene, og kun 11 prosent av utvalget svarte på alle rundene. Den viktigste årsaken til frafall var at vi ikke kom i kontakt med alle personene i utvalget i løpet av datainnsamlingsperioden. Det er personer i aldersgruppen 25–44 år og personer med lav eller ingen utdanning som er vanskeligst å få med på undersøkelsen.

Frafall kan føre til utvalgsskjevhet, noe som innebærer at nettoutvalget (de som er intervjuet i undersøkelsen) ikke nødvendigvis er helt representativt for målgruppen. Rapporten undersøker om frafallet har medført skjevheter for kjennetegnene kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Vi finner avvik mellom brutto- og nettoutvalget når det gjelder aldersfordeling. De største avvikene finner vi når vi studerer utdanningsnivået. Personer med universitets- eller høyskoleutdanning er overrepresentert i nettoutvalget sammenliknet med personer med lavere utdanning. Skjevheter for kjennetegnene alder og utdanning er mer fremtredende når en sammenlikner fordelingene i bruttoutvalget med fordelingene blant de som svarte på alle rundene av undersøkelsen. For å korrigere for skjevheter i forbindelse med analyser anbefaler vi at det brukes vektorer.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
1. Bakgrunn og formål	6
2. Utvalg	8
3. Datainnsamling	9
3.1. Innsamlingsmetode	9
3.2. Utsendinger	9
3.3. Feltperiode og feltarbeid.....	10
4. Datakvalitet	11
4.1. Skjevhet	11
4.2. Frafall	14
5. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser	17
5.1. Eksempel på bruk av formel og tabell.....	19
6. Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil	20
7. Vekting	21
Referanser	23
Vedlegg A: Informasjons e-post runde 1	24
Vedlegg B: Informasjons e-post runde 2 til intervjuet i runde 1	27
Vedlegg C: SMS-er runde 1	30
Vedlegg D: Aldersspesifikke SMS-er runde 5	31
Vedlegg E: Spørreskjema	32

1. Bakgrunn og formål

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomførte Valgpanelundersøkelsen sommeren og høsten 2021 blant personer i stemmeberettiget alder i Norge. Formålet med undersøkelsen er å beskrive hvilke saker som opptar folk under valgkamp og stortingsvalg, og på hvilken måte man skaffer seg informasjon om dette. Undersøkelsen gir viktig kunnskap om hvordan valgdeltakelse og partivalg varierer over tid og med bakgrunn.

Det ble totalt sendt ut fem ulike spørreskjemaer i løpet av datafangstperioden, ett tilknyttet hver panelrunde.

Tabell 1.1 viser nøkkeltallene for runde 1 av undersøkelsen. Nettoutvalget inneholder personer som har svart på hele spørreskjemaet. Partielt frafall angir personer som har svart på første spørsmål i undersøkelsen, men avbrutt underveis. Tabell 1.2 viser nøkkeltall for alle rundene samlet, og nettoutvalget angir hvor mange som svarte på alle fem rundene av undersøkelsen.

Tabell 1.1 Nøkkeltall for Valgpanelundersøkelsen 2021 runde 1

Nøkkeltall	Antall i alt	Prosent
Utvalg (personer trukket fra BeReg)	10 000	
Avgang	3	
Bruttoutvalg	9 997	100,0
Partielt frafall (påbegynte)	1 044	10,4
Annet frafall	5 832	58,3
Frafall	6 876	68,8
Nettoutvalg	3 121	31,2
Innsamlingsmetode		Selvutfylling på web
Feltperiode		23. jun - 29. jun
Intervjutid		Median: 8 minutter

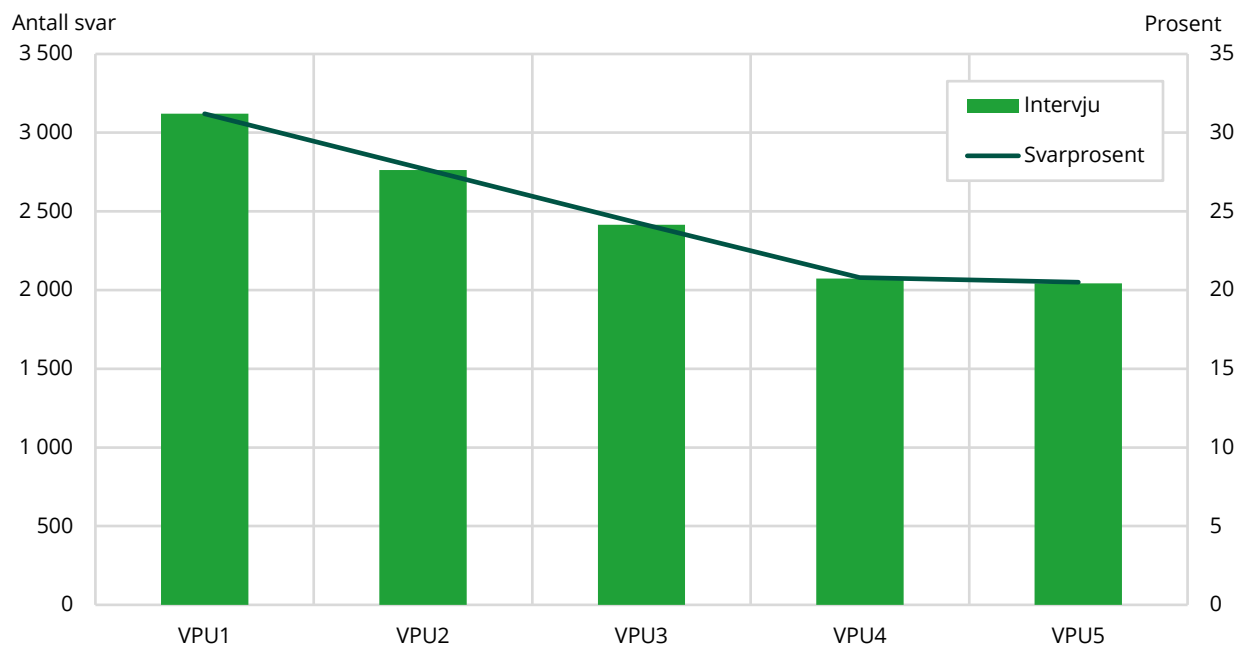
Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

Tabell 1.2 Nøkkeltall for Valgpanelundersøkelsen 2021 runde 1-5 samlet

Nøkkeltall	Antall i alt	Prosent
Utvalg (personer trukket fra BeReg)	10 000	
Avgang	45	
Bruttoutvalg	9 955	100,0
Frafall	8 861	89,0
Nettoutvalg	1 094	11,0
Innsamlingsmetode		Selvutfylling på web
		23. jun - 29. jun
		18. aug - 24. aug
		1. sep - 7. sep
		14. sep - 20. sep
Feltperioder		15. nov - 21. nov
Intervjutid		Median: 9 minutter

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

Figur 1.1 gir en grafisk fremstilling av svarprosentene i hver runde. Den første runden har høyest svarprosent, hvor 31,2 prosent av utvalget deltok i undersøkelsen. Deretter synker andelen som svarer for hver runde. Det laveste frafallet mellom rundene finner vi mellom runde fire og fem, der det bare er 0,3 prosentpoeng færre svar i runde fem enn i runde fire. Det største fallet i svarprosent mellom rundene er mellom den første og den andre runden av undersøkelsen.

Figur 1.1 Svarprosent for hver runde av Valgpanelundersøkelsen 2021

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

Tabell 1.3 gir en oversikt over personer som svarte på kun én, to, tre eller fire runder av undersøkelsen og de som svarte på alle rundene. 13 prosent av utvalget svarte på bare én runde, uavhengig av hvilken runde det var. Det var flest som svarte på bare én runde, og færrest som svarte på bare tre runder. Til sammen deltok 43,3 prosent av utvalget i minst én runde.

Tabell 1.3 Svarprosent for Valgpanelundersøkelsen 2021

Nøkkeltall	Antall i alt	Prosent
Svarte bare én runde	1 305	13,1
Svarte bare to runder	771	7,7
Svarte bare tre runder	559	5,6
Svarte bare fire runder	605	6,1
Svarte alle fem runder	1 094	11,0
Svarte minst én av rundene	4 334	43,3

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

2. Utvalg

Til undersøkelsen ble det trukket et enkelt tilfeldig utvalg på 10 000 personer i stemmeberettiget alder fra SSBs befolkningsregister, BeReg¹. Personer uten kjent e-postadresse i Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR)² var ikke en del av trekkgrunnlaget for denne undersøkelsen. Alle som ble trukket ut ville være 18 år eller eldre per 31.12.2021. Fordi Valgpanelundersøkelsen startet før skjæringsdato for manntallet (30. juni i valgåret), kan det være at noen personer som ble trukket ut ikke hadde stemmerett ved valget.

Utvalget ble koblet mot (KRR) for å få tak i mobilnummer og e-postadresse til respondentene. I tillegg ble programmet Telefinn benyttet for å koble på ytterligere telefonnumre. Telefinn benytter et web-basert telefonsøkeverktøy som henter telefonnumre fra Eniro sin telefondatabase for opplysningstjenesten 1880/Gule sider.

Tabell 2.1 gir en oversikt over aldersfordelingen i utvalget.

Tabell 2.1 Aldersfordeling i utvalget.

	18–24 år	25–44 år	45–66 år	67–79 år	80 år og over	Totalt
Antall	1 228	3 262	3 807	1 399	304	10 000

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

¹ Befolkningsregisteret omfatter SSBs populasjonsregister for personer og familier og er den statistiske kopien av Folkeregisteret.

² Kontakt- og reservasjonsregisteret (KRR) er et register over innbyggerens kontaktinformasjon og reservasjon, og er en fellesløsning som alle offentlige virksomheter skal bruke i sin tjenesteutvikling. Det er Digitaliseringsdirektoratet som er behandlingsansvarlig for kontaktopplysningene i KRR.

3. Datainnsamling

3.1. Innsamlingsmetode

Undersøkelsen ble gjennomført som en selvadministrert panelundersøkelse på web i fem runder, der datainnsamlingen i hver runde varte i én uke.

Utvalget i hver runde var inndelt i fem perioder, og alle periodene startet undersøkelsen på samme dag. I runde 2-5 av undersøkelsen bestod periode 1 kun av personer som svarte i forrige runde, slik at vi kunne følge opp disse på en egen måte. De fikk en tilpasset e-post om undersøkelsen ved neste runde.

Avganger, IO som ikke ønsket å delta eller var forhindret fra å delta i en runde ble ikke forsøkt rekruttert videre. Utvalget i hver runde var på 10 000 personer, men andelen som vi kontaktet ble noe mindre for hver panelrunde etter hvert som flere ble forhindret fra å delta eller ikke lenger ønsket å delta.

Spørreskjemaet var tilgjengelig på bokmål og nynorsk.

3.2. Utsendinger

Det ble sendt ut informasjon om undersøkelsen på e-post ved oppstartsdato til alle som var trukket ut. Dette ble sendt ut hver runde, og de som svarte på undersøkelsen ved forrige runde fikk en egen tilpasset e-post. Det ble ikke sendt ut brev per post. E-postene er gjengitt i vedlegg A og B. Formålet med informasjonse-posten er å sørge for at de som er trukket ut blir orientert om tema for undersøkelsen, gjennomføringen av den og personvern. I tillegg ble det sendt ut en SMS ved oppstartsdato til alle som hadde registrert telefonnummer. Både e-post og SMS inneholdt en personlig lenke til undersøkelsen som respondenten kunne klikke på og komme rett inn i webskjemaet uten å skrive inn brukernavn og passord.

Totalt ble det sendt ut to påminnelser i løpet av hver runde. Den første påminnelsen ble sendt både på e-post og SMS. Den andre påminnelsen ble sendt både på e-post og SMS i runde 1, men kun på e-post i runde 2-5. I tillegg ble det sendt ut en påminnelse på e-post og SMS til de påbegynte, med oppfordring om å fullføre undersøkelsen,

I runde 5 av undersøkelsen ble sendt ut en ekstra påminnelse for å øke svarprosenten blant bestemte aldersgrupper og dermed redusere skjevheter i nettoutvalget med hensyn til alder. Personer i aldersgruppen 18–35 år fikk en påminnelse der vi oppfordret til svar fra de unge voksne. Personer i aldersgruppen 36–45 år fikk en liknende påminnelse der vi oppfordret til svar fra personer mellom 36 og 45 år. Personer i aldersgruppen 46 år og over fikk en påminnelse uten henvisning til alder.

Tallene i tabell 3.1 tyder på at de målrettede påminnelsene hadde en effekt. Aldersgruppene som fikk en tilpasset påminnelse, skiller seg ut med hensyn til prosentandel svar etter at de fikk påminnelsen. 33 prosent av de unge voksne i aldersgruppen 18–35 år som svarte i runde 5, svarte etter at de fikk den tilpassede påminnelsen. For aldersgruppen 46 år og over svarte 9 prosent av de som deltok i undersøkelsen i runde 5 etter at de fikk påminnelsen. Dette kan tyde på at tiltaket økte svarprosenten blant 18–45 åringer og reduserte skjevheter med hensyn til alder.

Tabell 3.1 Antall og prosentandel svar per aldersgruppe etter målrettet påminnelse

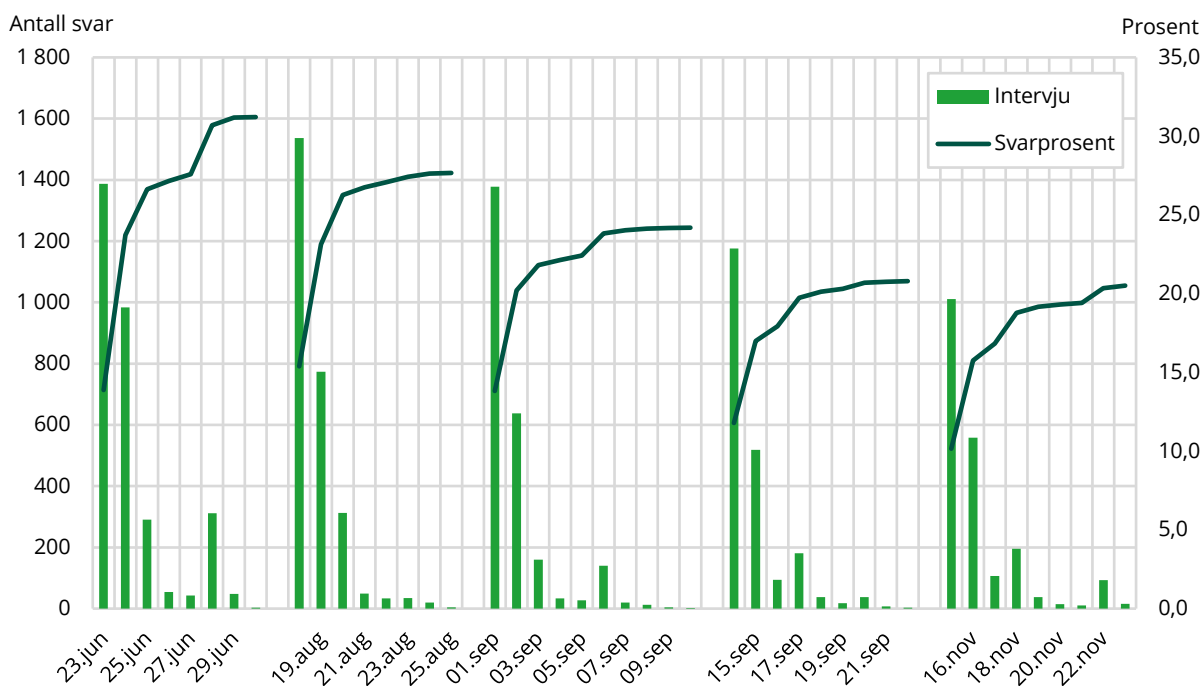
	Antall svar etter påminnelse	Antall svar totalt	Prosent svar etter påminnelse
18–35 år	113	343	32,9
36–45 år	83	291	28,5
46 år og over	130	1 408	9,2

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

3.3. Feltperiode og feltarbeid

Feltperioden for Valgpanelundersøkelsen var delt inn i fem datafangstperioder på én uke hver (jf. tabell 1.2). Den første runden ble gjennomført i slutten av juni 2021, og den siste runden i slutten av november 2021. Runde 2 og 3 ble gjennomført like før valget, henholdsvis i august og september, mens runde 4 startet dagen etter valgdagen i midten av september. Personene ble dermed kontaktet tre ganger før valget og to ganger etter valget.

Figur 3.1 viser utviklingen i antall svar og svarprosent for hver panelrunde. I hver runde var det flest svar den dagen undersøkelsen startet. Deretter blir det færre svar for hver dag. Svarprosenten øker raskt i starten av datafangstperioden, og stiger deretter svakt ut perioden. Dette gjelder for alle fem rundene, med unntak av runde 1 der det også var en økning i svarprosenten omtrent midt i datafangstperioden. Årsaken til at runde 1 skiller seg ut kan være at det i runde 1 ble sendt både e-post og SMS i den siste påminnelsen 28. juni. I runde 2–5 ble det kun sendt e-post i den siste påminnelsen.

Figur 3.1 Antall svar og svarprosent over tid

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

4. Datakvalitet

I en utvalgsundersøkelse bestemmes kvaliteten på dataene som samles inn av en rekke forhold. Vi skal her se nærmere på noen forhold som kan ha betydning for kvaliteten.

4.1. Skjevhet

I en utvalgsundersøkelse kan skjevhet introduseres på tre forskjellige måter. For det første snakker vi om skjevhet når fordelingen av et bestemt kjennetegn er annerledes i utvalget enn i populasjonen som undersøkelsen omfatter. Slik utvalgsskjevhet kan oppstå i utvalgstrekkningen hvor tilfeldigheter kan føre til at enkelte kjennetegn er ulikt fordelt i utvalget og populasjonen. I

Valgpanelundersøkelsen 2021 ble det kontrollert for utvalgsskjevhet når det gjelder alder, kjønn og fylke under trekkrutinen, og vi kan derfor se bort fra utvalgsskjevhet for disse kjennetegnene.

For det andre kan det oppstå skjevhet i forbindelse med avganger. Med avgang menes personer som ikke lenger er i målgruppen for undersøkelsen, herunder døde, personer som har utvandret til utlandet eller personer bosatt på institusjon. Det var til sammen 45 avganger av det opprinnelige utvalget på 10 000 personer. Tabell 4.1 viser antall avganger som oppstod i hver panelrunde. Avganger kan gi utvalgsskjevhet hvis utvalget er trukket lang tid før intervjupart eller hvis en ikke kjenner populasjonen en trekker fra. I Valgpanelundersøkelsen ble utvalget trukket så nært opp til den første panelrunden som mulig for å redusere utvalgsskjevheter ved trekkingen. Ettersom datafangstperioden strakk seg over flere måneder, oppsto det avganger underveis.

Tabell 4.1 Antall avganger hver panelrunde

	Antall avganger
Runde 1	3
Runde 2	10
Runde 3	10
Runde 4	3
Runde 5	19
Totalt	45

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

Antall personer vi står igjen med etter at avganger er fjernet, kalles bruttoutvalg. Bruttoutvalget er det utvalget vi faktisk forsøker å intervju. Antallet personer vi oppnår intervju med, kalles nettoutvalget. Differansen mellom netto- og bruttoutvalget kalles frafall. Frafall er den tredje kilden til skjevhet i en utvalgsundersøkelse. Når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant de som svarte (nettoutvalget) enn blant de som ble trukket ut til undersøkelsen (bruttoutvalget), kan det føre til skjevhet. Det innebærer at nettoutvalget ikke er statistisk representativt for målgruppen. Skjevhet i forhold til ett kjennetegn medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt for andre kjennetegn. På den andre siden gir godt samsvar mellom fordelingene i nettoutvalget og bruttoutvalget for ett eller flere kjennetegn ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt for andre kjennetegn.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte større oppmerksomhet til skjevhet som skyldes frafall enn til andre former for utvalgsskjevhet. Dette skyldes at de personene som deltar kan skille seg systematisk fra de som ikke deltar. I tabell 4.2 undersøker vi om det er skjevheter grunnet frafall for kjennetegnene kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel for runde 1 av undersøkelsen. Det foreligger utvalgsskjevhet for et bestemt kjennetegn dersom det er betydelige avvik mellom netto- og bruttoutvalget. Med betydelig avvik mener vi her ± 1 prosentpoeng.

Tabell 4.2   Runde 1: Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Differanse netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	51,8	54,4	50,7	2,5
Kvinne	48,2	45,6	49,3	-2,5
Alder				
18–24 år	12,3	9,9	13,4	-2,4
25–44 år	32,6	25,7	35,8	-7,0
45–66 år	38,1	44,5	35,2	6,4
67–79 år	14,0	17,6	12,4	3,6
Over 80 år	3,0	2,3	3,3	-0,7
Utdanningsnivå				
Grunnskolenivå eller lavere	22,9	15,6	26,2	-7,3
Videregående skolenivå	41,3	39,2	42,2	-2,1
Universitets- og høgskolenivå	35,2	44,9	30,7	9,7
Uoppgitt utdanning	0,7	0,4	0,9	-0,4
Landsdel				
Oslo og Viken	35,4	36,6	34,9	1,2
Innlandet	7,2	7,0	7,3	-0,2
Agder og Sør-Østlandet	13,7	13,6	13,7	-0,1
Vestlandet	25,8	25,0	26,1	-0,8
Trøndelag	8,7	8,5	8,8	-0,3
Nord-Norge	9,2	9,4	9,2	0,2
Antall personer	9 997	3 121	6 876	

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.2 viser at det er alder og utdanningsnivå som har størst skjevheter i runde 1 av undersøkelsen. Personer i aldersgruppen 25–44 år er klart underrepresentert i nettoutvalget, mens personer i aldersgruppen 45–66 år er overrepresentert. De største avvikene finner vi for utdanningsnivå. Personer med universitets- og høyskoleutdanning er klart overrepresentert i nettoutvalget, mens personer med lav eller ingen utdanning er underrepresentert. Det er også avvik mellom kjønnene. Menn er noe overrepresentert i nettoutvalget, mens kvinner er tilsvarende underrepresentert.

Tabell 4.3 Hver runde: Differanse nettoutvalg og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Prosent

	Runde 1: Netto- brutto	Runde 2: Netto- brutto	Runde 3: Netto- brutto	Runde 4: Netto- brutto	Runde 5: Netto- brutto
Kjønn					
Mann	2,5	3,7	2,8	2,7	2,8
Kvinne	-2,5	-3,7	-2,8	-2,7	-2,8
Alder					
18–24 år	-2,4	-5,0	-6,6	-5,8	-7,2
25–44 år	-7,0	-6,8	-9,1	-8,8	-8,8
45–66 år	6,4	7,5	9,4	8,2	7,2
67–79 år	3,6	4,7	6,4	6,6	8,7
Over 80 år	-0,7	-0,3	-0,1	-0,2	0,0
Utdanningsnivå					
Grunnskolenivå eller lavere	-7,3	-9,6	-11,2	-10,8	-10,6
Videregående skolenivå	-2,1	-2,9	-2,6	-3,9	-2,8
Universitets- og høgskolenivå	9,7	12,7	14,0	15,0	13,7
Uoppgitt utdanning	-0,4	-0,2	-0,3	-0,4	-0,4
Landsdel					
Oslo og Viken	1,2	1,0	0,0	0,4	0,5
Innlandet	-0,2	-0,7	-1,3	-1,1	-0,7
Agder og Sør-Østlandet	0,1	-0,3	0,4	0,4	0,7
Vestlandet	-0,8	0,4	1,0	-0,4	0,0
Trøndelag	-0,3	-0,5	-0,3	-0,1	-0,8
Nord-Norge	0,2	0,2	0,1	0,7	0,3

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.3 viser skjevheter mellom netto- og bruttoutvalget for hver runde isolert sett. Skjevhetene som tabell 4.2 viser, videreføres i de neste fire panelrundene av undersøkelsen også. I alle rundene var kvinner underrepresentert og menn overrepresentert. Det var størst skjevheter mellom kjønnene i runde 2 av undersøkelsen. Av aldersgruppene, er personer mellom 25–44 år i størst grad underrepresentert i alle runder. Personer med universitets- eller høyskoleutdanning er overrepresentert i nettoutvalget i alle runder, mens personer med grunnskoleutdanning eller lavere er underrepresentert. Skjevhetene mellom utdanningsnivå er minst i runde 1 av undersøkelsen.

Tabell 4.4 Alle runder: Bruttoutvalg, frafall og nettoutvalg fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Differanse netto-brutto
I alt	100,0	100,0	100,0	
Kjønn				
Mann	51,9	56,1	51,4	4,2
Kvinne	48,1	43,9	48,6	-4,2
Alder				
18–24 år	12,3	3,7	13,4	-8,6
25–44 år	32,7	18,8	34,4	-13,9
45–66 år	38,2	49,6	36,8	11,5
67–79 år	13,9	24,4	12,6	10,5
Over 80 år	3,0	3,4	2,9	0,4
Utdanningsnivå				
Grunnskolenivå eller lavere	22,9	8,5	24,6	-14,4
Videregående skolenivå	41,2	37,9	41,6	-3,3
Universitets- og høgskolenivå	35,2	53,4	32,9	18,2
Uoppgitt utdanning	0,7	0,2	0,8	-0,5
Landsdel				
Oslo og Viken	35,4	37,0	35,2	1,6
Innlandet	7,2	6,6	7,3	-0,6
Agder og Sør-Østlandet	13,7	14,0	13,7	0,3
Vestlandet	25,8	24,1	26,0	-1,6
Trøndelag	8,7	8,4	8,7	-0,3
Nord-Norge	9,3	9,9	9,2	0,6
Antall personer	9 955	1 094	8 861	

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.4 tar utgangspunkt i personer som svarte på alle fem rundene av undersøkelsen. For de som svarte på alle rundene, er forskjellene mellom brutto- og nettoutvalget mer uttalte enn om man ser på hver panelrunde isolert. Det gjelder særlig for variablene alder og utdanningsnivå. Personer i aldersgruppen 25–44 år er klart underrepresentert i nettoutvalget, mens personer mellom 45–79 er klart overrepresentert. Det er for utdanningsnivå at vi finner de største skjevhetene. Personer med utdanning på grunnskolenivå eller lavere er betydelig underrepresentert, mens personer med utdanning på universitets- og høgskolenivå er klart overrepresentert. Det er også forskjeller mellom kjønnene. Menn er overrepresentert i nettoutvalget, mens kvinner er tilsvarende underrepresentert.

4.2. Frafall

Vi vil aldri kunne få svar fra alle som er trukket ut til en undersøkelse. Det vil alltid være personer som av ulike årsaker ikke kan eller vil delta. Tabell 4.5 gir en oversikt over de viktigste årsakene til frafall i runde 1 av undersøkelsen. Her deles frafall inn etter årsak i fire kategorier. «Påbegynt webskjema» er personer som har besvart det første spørsmålet, men avbrutt underveis i undersøkelsen. «Ønsker ikke å delta» er personer som ikke ønsker å delta. «Forhindret» er personer som ikke er i stand til å gjennomføre et intervju, ofte på grunn av språk eller sykdom. «Ikke kontakt» er personer vi ikke kommer i kontakt med i løpet av datainnsamlingsperioden. Det inkluderer også de som har trykket på lenken til webskjemaet, men som ikke har svart på noen spørsmål.

Tabell 4.5 Runde 1: Svarprosent og frafall etter årsak fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Prosent

	I alt	Svar	Påbegynt webskjema	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke kontakt	Antall
I alt	100	31,2	10,4	1,2	0,2	57,0	9 997
Kjønn							
Menn	100	32,7	4,7	1,4	0,2	61,0	5 183
Kvinner	100	29,6	5,7	1,0	0,2	63,5	4 814
Alder							
18–24 år	100	25,5	1,8	0,7	0,2	72,2	1 228
25–44 år	100	24,6	3,5	1,6	0,1	70,3	3 262
45–66 år	100	36,5	3,6	0,6	0,1	59,3	3 807
67–79 år	100	39,2	1,3	1,6	0,4	57,5	1 398
Over 80 år	100	24,2	1,8	4,3	1,0	68,7	302
Utdanningsnivå							
Grunnskolenivå eller lavere	100	21,3	3,2	1,3	0,3	74,0	2 286
Videregående skolenivå	100	29,6	3,9	1,3	0,1	65,0	4 126
Universitets- og høgskolenivå	100	39,8	3,2	1,0	0,1	56,0	3 514
Uoppgitt utdanning	100	15,5	0,2	0,0	4,2	80,1	71
Landsdel							
Oslo og Viken	100	32,3	3,9	1,4	0,2	62,2	3 541
Innlandet	100	30,4	0,7	1,3	0,3	67,4	717
Agder og Sør-Østlandet	100	30,9	1,5	1,3	0,2	66,0	1 367
Vestlandet	100	30,3	2,7	1,2	0,0	65,8	2 576
Trøndelag	100	30,3	0,9	0,3	0,0	68,5	872
Nord-Norge	100	31,8	0,8	0,8	0,3	66,3	924

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.5 viser at den største frafallskategorien er «Ikke kontakt». Det er vanskeligst å komme i kontakt med yngre personer og personer med lav eller uoppgitt utdanning.

Kvinner har noe større frafall enn menn. Kvinner har i større grad påbegynt men ikke fullført webskjemaet, og det har vært vanskeligere å komme i kontakt med kvinner.

Aldersgruppen 18–24 har den høyeste andelen vi ikke har kommet i kontakt med. Aldersgruppen 67–79 år ønsker i større grad enn andre aldersgrupper å delta i undersøkelsen. Størst andel som er forhindret fra å delta finner vi blant de som er 80 år og eldre.

Vi finner de største forskjellene i svarprosent når vi sammenlikner de ulike utdanningsnivåene. Personer med universitets- og høgskoleutdanning er mest villige til å delta i undersøkelsen. Vi kommer også i kontakt med flere i denne gruppen enn i de andre utdanningsgruppene. Frafaller øker jo lavere utdanningsnivå personen har. Gruppen med uoppgitt utdanning har den største andelen som er forhindret fra å delta og den høyeste andelen ikke kontakt.

Tabell 4.6 Alle runder: Svarprosent og frafall etter årsak fordelt på kjønn, alder, utdanningsnivå og landsdel. Prosent

	I alt	Svar	Ønsker ikke å delta	Forhindret	Ikke kontakt	Antall
I alt	100	11,0	1,7	0,2	87,1	9 954
Kjønn						
Menn	100	11,9	1,9	0,2	86,6	5 167
Kvinner	100	10,0	1,4	0,2	88,8	4 787
Alder						
18-24 år	100	3,3	0,8	0,2	95,8	1 225
25-44 år	100	6,3	2,0	0,1	92,0	3 254
45-66 år	100	14,3	1,1	0,1	85,0	3 800
67-79 år	100	19,3	2,2	0,5	78,6	1 381
Over 80 år	100	12,6	5,4	2,0	82,3	294
Utdanningsnivå						
Grunnskolenivå eller lavere	100	4,1	1,6	0,4	94,4	2 275
Videregående skolenivå	100	10,1	2,0	0,2	88,5	4 105
Universitets- og høgskolenivå	100	16,7	1,3	0,1	82,3	3 503
Uoppgitt utdanning	100	2,8	1,4	4,2	93,0	71
Landsdel						
Oslo og Viken	100	11,5	2,0	0,3	86,9	3 523
Innlandet	100	10,0	1,4	0,3	88,4	717
Agder og Sør-Østlandet	100	11,2	2,4	0,3	87,2	1 363
Vestlandet	100	10,3	1,5	0,2	88,5	2 565
Trøndelag	100	10,6	0,8	0,0	89,0	865
Nord-Norge	100	11,7	0,8	0,4	87,3	921

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

Tabell 4.6 viser hvor stor andel som har deltatt i alle rundene av undersøkelsen og de viktigste årsakene til frafall for de som ikke svarte på alle rundene. I gruppen «ikke kontakt» finnes alle personer som har svart på minst en runde, men som vi senere ikke har fått kontakt med.

Personer i aldersgruppen 67–79 år ønsket i større grad enn de andre aldersgruppene å delta i alle rundene av undersøkelsen. Bare 3 prosent i den yngste aldersgruppen har deltatt i alle rundene. Blant utdanningsnivåene, har personer med høyere utdanning lavest andel som vi ikke har kommet i kontakt med og størst andel som har deltatt i alle rundene av undersøkelsen. Personer med utdanning på grunnskolenivå eller lavere og med uoppgitt utdanning har størst frafall. Kvinner har større frafall enn menn, noe som skyldes at de er vanskeligere å komme i kontakt med.

5. Statistisk usikkerhet og feilmarginer ved utvalgsundersøkelser

Utvalget til Valgpanelundersøkelsen er trukket tilfeldig fra BeReg, Statistisk sentralbyrås kopi av Folkeregisteret. Gjennom utvalgsundersøkelser kan vi anslå forekomsten av ulike fenomener i en stor gruppe (populasjonen) ved å måle forekomsten bare i et mindre utvalg som er trukket fra populasjonen. Det gir store besparelser sammenlignet med om vi skulle gjennomført målingen i hele populasjonen, men samtidig får vi en viss usikkerhet i anslagene. Denne usikkerheten kan vi beregne når vi kjenner sannsynligheten for at hver enkelt enhet i populasjonen skal bli trukket til utvalget.

Metoden som brukes til å beregne et anslag (estimatet), kalles en estimator. Det er to aspekter ved en estimator som er viktige. For det første bør estimatoren gi omtrent korrekt verdi ved gjentatte forsøk. Det vil si at den "treffer målet" i den forstand at ved gjentatt trekking av utvalg, vil gjennomsnittsverdien av estimatene være sentret rundt den sanne populasjonsverdien; estimatoren er *forventningsrett*. I tillegg trenger vi et mål på hvor stor variasjon rundt populasjonsverdien estimatene har ved gjentatt trekking av utvalg. Det er denne variasjonen som er den statistiske usikkerheten til estimatet, og det vanlige målet er *standardfeilen*, *SE* (fra det engelske begrepet "standard error"), til estimatet. *SE* er definert som det estimerte standardavviket til estimatoren. *SE* forteller dermed hvor mye et anslag i gjennomsnitt vil avvike fra den sanne verdien.

Som en illustrasjon: La oss si vi ønsker å estimere prosentandelen kvinner, P_0 , i en befolkning (populasjon) med størrelse N . Anta utvalget av størrelse n er trukket tilfeldig, det vil si at alle enheter har samme sannsynlighet n/N for å bli med i utvalget. La P være prosentandelen kvinner i utvalget. Da er P en forventningsrett estimator for P_0 og standardfeilen er gitt ved:

$$SE(P) = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}$$

Estimeringsfeilen vi begår er forskjellen mellom P og P_0 . Denne er selvfølgelig ukjent, men vi kan gi et anslag, *feilmarginen*, på hvor stor den med en gitt sannsynlighet kan være. Feilmarginen er definert som $2 \cdot SE$. Intervallet

$$(P - 2 \cdot SE, P + 2 \cdot SE)$$

er et 95 prosent konfidensintervall. Det betyr at sannsynligheten for at intervallet dekker den sanne verdien P_0 er 0,95 (95 prosent). Eller sagt på en annen måte, ved gjentatte utvalg så vil 95 prosent av intervallene dekke den sanne verdien P_0 . Vi sier da at det er 95 prosent *sikkerhet* for at det *beregnete* intervallet dekker den sanne verdien. For utledning av disse formlene og tilsvarende resultater for andre typer variable og for mer kompliserte utvalgsplaner som stratifiserte utvalg og flertrinnsutvalg viser vi til Bjørnstad (2000).

I faktaboksen oppsummeres begrepsdefinisjoner og formler for estimering av prosenttall i en populasjon.

Statistisk usikkerhet for estimering av prosentandel av et kjennetegn ved enkelt tilfeldig utvalg

N	antall enheter i populasjonen
n	antall enheter i utvalget, trukket enkelt tilfeldig
P_0	prosentandel i populasjonen med kjennetegn a
x	antall enheter i utvalget med kjennetegn a
P	prosentandel i utvalget med kjennetegn a , $P = 100 \cdot (x/n)$
$100 - P$	prosentandel i utvalget som ikke har kjennetegn a

$$\text{Utvalgsvarians } \text{Var}(P) = \frac{P_0(100 - P_0)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)$$

95 prosent konfidensintervall for P_0 : $P \pm 2 \cdot SE$

$$\text{Standardfeil: } SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n} \cdot \left(1 - \frac{n}{N}\right)}$$

Feilmargin = $2 \cdot SE$

I de fleste utvalgsundersøkelsene i SSB utgjør utvalget en svært liten del av populasjonen. Undersøkelsene tar sikte på å dekke store populasjoner, som for eksempel den norske befolkningen i sin helhet, alle arbeidstagere, alle norske bedrifter osv. Utvalgene som skal dekke disse populasjonene er små i forhold til populasjonsstørrelsene. Det betyr at utvalgsandelen n/N er neglisjerbar i formelen for SE , og vi kan benytte formelen

$$SE = \sqrt{\frac{P(100 - P)}{n}}$$

Vi legger merke til at konfidensintervallets størrelse er avhengig av størrelsen på utvalget, men ikke av populasjonen. Standardfeilen blir mindre dess flere som er med i utvalget, og sammenhengen mellom størrelsen på standardfeilen og n er ikke lineær. For å få standardfeilen halvert, med samme verdi av P , så må utvalgsstørrelsen firedobles.

Vi ser at standardfeilen er størst når utvalgsresultatet er 50 prosent, og avtar symmetrisk etter hvert som prosentandelen nærmer seg 0 og 100.

I stedet for å foreta beregninger for hvert enkelt resultat, kan tabell 5.1 benyttes. Den viser standardfeil for observerte prosentandeler etter utvalgets størrelse, trukket enkelt tilfeldig.

Tabell 5.1 Standardfeil i prosentpoeng for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser, for enkelt tilfeldig utvalg

	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	45/50	50/50
25	4,4	6,1	7,3	8,2	8,8	9,4	9,7	10,0	10,2	10,2
100	2,2	3,0	3,6	4,0	4,4	4,6	4,8	4,9	5,0	5,0
200	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5	3,5
300	1,3	1,7	2,1	2,3	2,5	2,7	2,8	2,8	2,5	2,9
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	2,0	2,2
1000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,8	1,6
1500	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
1700	0,5	0,7	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2
2000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
2500	0,4	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
3000	0,4	0,5	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
3500	0,4	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8

Tabell 5.1 Standardfeil i prosentpoeng for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser, for enkelt tilfeldig utvalg

	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	45/50	50/50
25	4,4	6,1	7,3	8,2	8,8	9,4	9,7	10,0	10,2	10,2
100	2,2	3,0	3,6	4,0	4,4	4,6	4,8	4,9	5,0	5,0
200	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5	3,5
300	1,3	1,7	2,1	2,3	2,5	2,7	2,8	2,8	2,5	2,9
500	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,1	2,1	2,2	2,0	2,2
1000	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,8	1,6
1500	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,3	1,3	1,3
1700	0,5	0,7	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2	1,2
2000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1
2500	0,4	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0
3000	0,4	0,5	0,7	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9
3500	0,4	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8

Et utvalgsresultat på 50 prosent fra et enkelt tilfeldig utvalg med 3 000 enheter, har en standardfeil på 0,9 prosentpoeng. Dvs. at feilmarginen er 1,8 prosentpoeng og 95 prosent konfidensintervall er (48,2 - 51,8) prosent. Vi kan anslå med 95 prosent sikkerhet at andelen i populasjonen ligger mellom 48,2 og 51,8 prosent.

5.1. Eksempel på bruk av formel og tabell

Vi ønsker å anslå hvor mange nordmenn som oppgir at de er svært eller ganske interessert i politikk. I runde 1 fikk vi på dette spørsmålet svar fra 3 121 respondenter (n) som er trukket fra den norske befolkningen og er 18 år eller eldre. I 2021 var dette omtrent 4,1 millioner mennesker (N). 2 077 (x) av de spurte oppgir at de er svært eller ganske interessert i politikk. De resterende 1 044 respondentene oppgir at de er lite eller overhodet ikke interessert. Andelen som er interessert i politikk er altså $x/n = 2\,077 / 3\,121 = 0,665$ eller 66,5 prosent. Siden $n/N = 0,0008$ så kan vi bruke den forenklete formelen for SE og får konfidensintervallet

$$66,5 \pm 2 \sqrt{\frac{66,5(100-66,5)}{3121}} = 66,5 \pm 2 (0,85) = 66,5 \pm 1,7.$$

Estimatet for andelen som oppgir at de er interessert i politikk er altså 66,5 prosent. Feilmarginen for estimatet er 1,7 prosentpoeng, mens konfidensintervallet med 95 prosent sikkerhet forteller at andelen ligger mellom 64,8 og 68,2 prosent.

Vi kan også bruke tabell 5.1. Vi går inn på raden 3000 og kolonnen 35/65; som er en av kolonnene som ligger nærmest resultatet. I tabellen leser vi at standardfeilen er 0,9. Et 95 prosent konfidensintervall blir da $66,5 \pm 2 (0,9) = 66,5 \pm 1,8$. Dette er tilnærmet likt resultatet over.

6. Innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen.

Intervjuene i denne undersøkelsen ble gjennomført på web. Respondenten fylte ut skjemaet på en dataskjerm eller mobilskjerm og fikk opp ett eller flere spørsmål av gangen.

Sammenliknet med datainnsamling gjennom telefonintervju, har webskjema flere fordeler. Den kan oppleves ganske likt av alle, og vi antar at den som svarer ikke i like stor grad vil gi sosialt ønskede svar som når de intervjues av en person. Det kan være at man likevel introduserer skjevheter som en følge av at webskjemaet for eksempel ikke vil fungere på alle mobiler eller nettleisere eller at ikke alle har tilgang til eller bruker internett.

Bruk av webskjema gir muligheter for å tilpasse spørsmålene i overensstemmelse med respondentens situasjon og svar på tidligere spørsmål. Det er også mulig med kontroll av svarkonsistens mellom ulike spørsmål. I spørsmål hvor det er naturlig, er det lagt inn grenser for gyldige verdier, og en feilmelding vil komme opp på skjermen dersom de taster inn et svar som er inkonsistent med tidligere svar. For eksempel vil det komme opp en feilmelding dersom respondenten eller intervjueren taster inn et veldig høyt tall på inntekt. Da vil det komme opp et kontrollspørsmål om respondenten virkelig har så stor inntekt.

En viktig fordel med denne innsamlingsmetoden er at vi unngår registrering av ugyldige verdier og vi får mindre frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for hoppfeil reduseres. Samtidig ligger det farer i det at filtrene programmeres på forhånd. Eventuelle feil i programmeringen blir gjennomgående, og kan føre til at spørsmål blir verdiløse. Vi har ingen indikasjon på at det var noen slike feil i Valgpanelundersøkelsen 2021.

Innsamlingsfeil kan også komme av at respondenten avgir feil svar. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tid. Det kan også skyldes misforståelser av spørsmål. Når det blir spurt om forhold som folk erfaringsmessig finner kompliserte, må en regne med å få en del feilaktige svar. Respondenten kan også gi feil svar på spørsmål dersom det oppfattes som sensitivt. For eksempel kan spørsmål om økonomi eller politikk være sensitivt for enkelte. Vurderingene kan bli påvirket av hva respondentene oppfatter som sosialt ønskelig. I Valgpanelundersøkelsen kan det for eksempel være slik at respondentene sier de har stemt ved stortingsvalget selv om de ikke har gjort det, eller svarer at de er mer interessert i politikk enn det de egentlig er, fordi de oppfatter det som sosialt ønskelig å svare slik.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Gjennom ulike kontroller har man søkt å finne feil og rette dem opp. Det har ikke blitt funnet slike feil i denne undersøkelsen.

Når en har rettet opp feil så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlings- og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller. Det gjelder særlig hvis feilen er systematisk, det vil si at den samme feilen gjøres relativt ofte. Tilfeldige feil har forventningen 0, og medfører ikke skjevhet i estimatene. En tenker seg at feil som ikke er systematiske trekker like mye i hver retning, og at de derfor har svært liten effekt.

7. Vekting

Populasjonen består av alle i stemmeberettiget alder i 2021. Populasjonsfilen består av 3 892 288 personer. Bruttoutvalget består av 10 000 personer. Nettoutvalget består av de som har svart på alle rundene i undersøkelsen. Det er 1094 personer.

For å justere for skjevheter i nettoutvalget ble det laget etterstratifiserte vekter for de som svarte på alle rundene i panelundersøkelsen. Etterstratifiserte vekter korrigerer for forskjeller mellom andelen i nettoutvalget og andelen i populasjonen. Vektene justerer for skjevhet introdusert ved frafall etter kombinasjonen av registervariablene kjønn, aldersgruppe og utdanningsnivå. I første omgang deles populasjonen N , som består av alle i stemmeberettiget alder ved valget, inn i 18 stratum (k) etter følgende registervariabler:

- Kjønn (2 kategorier)
  - 1=Mann
  - 2=Kvinne
- Aldersgruppe (3 kategorier)
  - 1=18-29 år
  - 2=30-66 år
  - 3=67 år og over
- Utdanningsnivå (3 kategorier)
  - 1=Ingen utdanning/grunnskole eller uoppgitt
  - 2=Videregående
  - 3=Universitet/høyskole

På samme måte deles nettoutvalget inn i tilsvarende strata. Det er beregnet vekter for de som har svart på alle rundene av undersøkelsen. Vektene i hvert etterstratum regnes ut som antallet i hvert stratum i populasjonen delt på antallet i tilsvarende stratum i nettoutvalget.

Den etterstratifiserte vekten settes lik N_h/m_h , der N_h er antall personer i etterstratum h i populasjonen m_h er antall personer i etterstratum h i nettoutvalget

$$W_h = \frac{N_h}{m_h}$$

På grunn av måten vektene er stratifisert på, vil de gi en fordeling i nettoutvalget lik populasjonsfordelingen. Tabellene nedenfor viser hvordan vektene påvirker svarfordelingen på to utvalgte spørsmål.

Tabell 7.1 Svarfordeling i nettoutvalget på spørsmål om politisk interesse i runde 5, uvektet og vektet

Hvor interessert er du i politikk?	Uvektet	Vektet
Svært interessert	14,2	12,3
Ganske interessert	63,9	60,8
Lite interessert	19,7	23,6
Overhodet ikke interessert	2,1	3
Antall svar	1 094	1 094

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

Tabell 7.2 Svarfordeling i nettoutvalget på spørsmål om partivalg i runde 4, uvektet og vektet

Hvilket parti stemte du på?	Uvektet	Vektet
Arbeiderpartiet (Ap)	26,1	24,2
Fremskrittspartiet (FrP)	6,6	7,6
Høyre (H)	20,7	19,7
Kristelig Folkeparti (KrF)	3,2	2,7
Miljøpartiet De Grønne (MDG)	4,3	4,5
Rødt (R)	4,4	4,4
Senterpartiet (Sp)	9,7	9,0
Sosialistisk Venstreparti (SV)	11,2	11,4
Venstre (V)	4,6	5,4
Annet parti	2,1	2,5
Stemte blankt	0,7	1,0
Ønsker ikke å svare	6,9	7,8
Totalt	1 063	1 063

Kilde: Valgpanelundersøkelsen 2021, Statistisk sentralbyrå

Referanser

Bjørnstad, J. F. (2000). En innføring i utvalgsundersøkelser (Notater 2000/50). Hentet fra https://www.ssb.no/a/publikasjoner/pdf/notat_200050/notat_200050.pdf

Vedlegg A: Informasjons e-post runde 1

VPU <<ioNr>>

Til <<navn>>

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører nå Valgpanelundersøkelsen 2021, og vi trenger dine svar. Svarene blir brukt til å lage offisiell statistikk om Stortingsvalget 2021.

Det tar omtrent ti minutter å svare.

Klikk her for å svare på undersøkelsen:

<<link:{"https://svar.ssb.no/vpu1/|https://svar.ssb.no/vpu1/?KeyValue='+intervjuObjektId+','+passordWeb}>>

Lenken logger deg automatisk inn. Hvis du blir bedt om å logge inn, skriv inn følgende:

Bruker-ID: <<intervjuObjektId>>

Passord: <<passordWeb>>

Dine svar er viktige

Uansett om du har interesse for politikk eller ikke, så trenger vi svarene dine. Du er en av 10 000 personer med stemmerett i Norge som er trukket tilfeldig fra Folkeregisteret til å delta i undersøkelsen. Undersøkelsen skal kartlegge hvilke saker som interesserer folk under valgkampen og stortingsvalget. Det er frivillig å delta i undersøkelsen, men svarene vil bidra til bedre statistikk om valgkampen og stortingsvalget i 2021.

Vi ønsker å følge utviklingen frem til stortingsvalget i september, og vil derfor kontakte deg igjen to ganger i forkant av valget og to ganger etter valget.

Du kan lese mer om undersøkelsen <<link:{"her.|https://www.ssb.no/valgpanel-svar}>>

Opplysningene er sikre hos oss

Vi bruker svarene kun til å lage statistikk, og enkelt svar vil aldri bli offentliggjort. For at intervjuet skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg og din husstand fra registre SSB har tilgang til. Dette gjelder opplysninger fra Folkeregisteret, opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen, opplysninger om inntekt, arbeid, trygder og stønader fra Skatteetaten og NAV og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall.

Institutt for samfunnsforskning (ISF) vil i etterkant av undersøkelsen motta en fil med aidentifiserte resultater der alle navn og adresser er fjernet. Vi anonymiserer alle opplysningene innen 31. desember 2025. Før dette kan du når som helst kontakte oss for å trekke deg og be om at svarene blir slettet.

Kontakt oss på

e-post: svar@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-21 mandag til torsdag og 09-15 fredag.

Tusen takk for at du deltar!

Med vennlig hilsen

Geir Axelsen

administrerende direktør

Til <<navn>>

Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører no Valgpanelundersøkinga 2021, og vi treng svara dine. Svara blir brukte til å lage offisiell statistikk om stortingsvalet 2021.

Det tek om lag ti minutt å svare.

Klikk her for å svare på undersøkinga:**<<link:{"https://svar.ssb.no/vpu1/|https://svar.ssb.no/vpu1/?KeyValue='+intervjuObjektId+'','"+passordWeb}>>**

Lenka loggar deg automatisk inn. Dersom du blir beden om å logge inn, skriv inn følgjande:

Brukar-ID: <<intervjuObjektId>>

Passord: <<passordWeb>>

Dine svar er viktige

Uansett om du har interesse for politikk eller ikkje, så treng vi svara dine. Du er ein av 10 000 personar med stemmerett i Noreg som er trekt tilfeldig frå Folkeregisteret til å delta i undersøkinga. Undersøkinga skal kartleggje kva for sakar som interesserer folk under valkampen og i stortingsvalet. Det er frivillig å delta i undersøkinga, men svara vil bidra til betre statistikk om valkampen og stortingsvalet i 2021.

Vi ønskjer å følge utviklinga fram til stortingsvalet i september, og vil difor kontakta deg igjen to gongar i forkant av valet og to gongar etter valet.

Du kan lese meir om undersøkinga <<link:{"her.|https://www.ssb.no/valgpanel-svar"}>>

Opplysingane er sikre hos oss

Vi bruker svara berre til å lage statistikk, og enkeltsvar vil aldri bli offentleggjorde. For at intervjuet skal vare så kort som mogeleg, nyttar vi opplysingar om deg og din husstand frå register SSB har tilgang til. Dette gjeld opplysingar frå Folkeregisteret, opplysingar om utdanning frå skuleeigarar og Lånekassen, opplysingar om inntekt, arbeid, trygder og stønader frå Skatteetaten og NAV og opplysingar om valdeltaking frå kommunane sitt manntal.

Institutt for samfunnsforskning(ISF) vil i etterkant av undersøkinga motta ei fil med aidentifiserte resultat der alle namn og adresser er fjerna. Vi anonymiserar alle opplysingane innan 31.12.2025. Innan dette kan du når som helst kontakte oss for å trekkje deg og be om at svara blir sletta.

Kontakt oss på

e-post: svar@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartenesta er open kl. 09-21 mandag til torsdag og 09-15 fredag.

Tusen takk for at du deltek!

Med venleg helsing

Geir Axelsen
administrerende direktør

Vedlegg B: Informasjons e-post runde 2 til intervjuet i runde 1

VPU <<ioNr>>

Til <<navn>>

Vi setter stor pris på at du deltok i første runde av Valgpanelet i juni. Det er nå tid for å sende inn opplysninger for andre runde av undersøkelsen.

Klikk her for å svare på undersøkelsen:

<<link: {'https://svar.ssb.no/vpu2/ | https://svar.ssb.no/vpu2/?KeyValue='+intervjuObjektId+', '+passordWeb}>>

Lenken logger deg automatisk inn. Hvis du blir bedt om å logge inn, skriv inn følgende:

Bruker-ID: <<intervjuObjektId>>

Passord: <<passordWeb>>

Dine svar er viktige

Uansett om du har interesse for politikk eller ikke, så trenger vi svarene dine. Du er en av 10 000 personer med stemmerett i Norge som er trukket tilfeldig fra Folkeregisteret til å delta i undersøkelsen. Undersøkelsen skal kartlegge hvilke saker som interesserer folk under valgkampen og stortingsvalget. Det er frivillig å delta i undersøkelsen, men svarene vil bidra til bedre statistikk om valgkampen og stortingsvalget i 2021.

Vi ønsker å følge utviklingen frem til stortingsvalget i september, og vil derfor kontakte deg igjen én gang i forkant av valget og to ganger etter valget.

Du kan lese mer om undersøkelsen <<link: {'her. | https://www.ssb.no/valgpanel-svar'}>>

Opplysningene er sikre hos oss

Vi bruker svarene kun til å lage statistikk, og enkelt svar vil aldri bli offentliggjort. For at intervjuet skal være så kort som mulig, benytter vi opplysninger om deg og din husstand fra registre SSB har tilgang til. Dette gjelder opplysninger fra Folkeregisteret, opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen, opplysninger om inntekt, arbeid, trygder og stønader fra Skatteetaten og NAV og opplysninger om valgdeltakelse fra kommunenes manntall.

Institutt for samfunnsforskning (ISF) vil i etterkant av undersøkelsen motta en fil med aidentifiserte resultater der alle navn og adresser er fjernet. Vi anonymiserer alle opplysningene innen 31. desember 2025. Før dette kan du når som helst kontakte oss for å trekke deg og be om at svarene blir slettet.

Kontakt oss på

e-post: svar@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartjenesten er åpen kl. 09-21 mandag til torsdag og 09-15 fredag.

Tusen takk for at du deltar!

Med vennlig hilsen

Geir Axelsen
administrerende direktør

Til <<navn>>

Vi set stor pris på at du deltok i fyrste runde av Valgpanelet i juni. Det er no tid for å sende inn opplysingar for andre runde av undersøkinga.

Klikk her for å svare på undersøkinga:

<<link:{{'https://svar.ssb.no/vpu2/|https://svar.ssb.no/vpu2/?KeyValue='+intervjuObjektId+','+passordWeb}}>>

Lenka loggar deg automatisk inn. Dersom du blir beden om å logge inn, skriv inn følgjande:

Brukar-ID: <<intervjuObjektId>>

Passord: <<passordWeb>>

Dine svar er viktige

Uansett om du har interesse for politikk eller ikkje, så treng vi svara dine. Du er ein av 10 000 personar med stemmerett i Noreg som er trekt tilfeldig frå Folkeregisteret til å delta i undersøkinga. Undersøkinga skal kartleggje kva for sakar som interesserer folk under valkampen og i stortingsvalet. Det er frivillig å delta i undersøkinga, men svara vil bidra til betre statistikk om valkampen og stortingsvalet i 2021.

Vi ønskjer å følgje utviklinga fram til stortingsvalet i september, og vil difor kontakta deg igjen ein gong i forkant av valet og to gongar etter valet.

Du kan lese meir om undersøkinga <<link:{{'her.|https://www.ssb.no/valgpanel-svar'}}>>

Opplysingane er sikre hos oss

Vi bruker svara berre til å lage statistikk, og enkelt svar vil aldri bli offentleggjorde. For at intervjuet skal vare så kort som mogeleg, nyttar vi opplysingar om deg og din husstand frå register SSB har tilgang til. Dette gjeld opplysingar frå Folkeregisteret, opplysingar om utdanning frå skuleeigarar og Lånekassen, opplysingar om inntekt, arbeid, trygder og stønader frå Skatteetaten og NAV og opplysingar om valdeltaking frå kommunane sitt manntal.

Institutt for samfunnsforskning (ISF) vil i etterkant av undersøkinga motta ei fil med aidentifiserte resultat der alle namn og adresser er fjerna. Vi anonymiserar alle opplysingane innan 31.12.2025. Innan dette kan du når som helst kontakte oss for å trekkje deg og be om at svara blir sletta.

Kontakt oss på

e-post: svar@ssb.no

telefon: 62 88 56 08

Svartenesta er open kl. 09-21 måndag til torsdag og 09-15 fredag.

Tusen takk for at du deltek!

Med venleg helsing

Geir Axelsen
administrerende direktør

Vedlegg C: SMS-er runde 1

SMS hovedutsending:

Hei <<navn>>. Statistisk sentralbyrå (SSB) trenger dine svar i Valgpanelundersøkelsen. En invitasjon med mer informasjon er sendt til din e-post. Trykk på lenken for å svare: <https://svar.ssb.no/vpu1/>. Ta kontakt på 62885608 eller svar@ssb.no ved spørsmål. Vennlig hilsen SSB

SMS Påminnelse 1

Hei! Statistisk sentralbyrå (SSB) trenger fremdeles dine svar i Valgpanelundersøkelsen. Delta her: <https://svar.ssb.no/vpu1/>. Ta kontakt på 62885608 eller svar@ssb.no ved spørsmål. Vennlig hilsen SSB

SMS Påminnelse 2

Hei! Vi trenger flere svar i Valgpanelundersøkelsen. Hjelp oss ved å svare på undersøkelsen her: <https://svar.ssb.no/vpu1/>. Ta kontakt på 62885608 eller svar@ssb.no ved spørsmål. Vennlig hilsen SSB

SMS Påbegynte 1

Hei! Vi setter stor pris på at du har begynt å svare på Valgpanelundersøkelsen. Vi håper du kan hjelpe oss ved å fullføre undersøkelsen: <https://svar.ssb.no/vpu1/>. Ta kontakt på 62885608 eller svar@ssb.no ved spørsmål. Vennlig hilsen SSB

Vedlegg D: Aldersspesifikke SMS-er runde 5

SMS Aldersspesifikk påminnelse 18–35 år

Hei! SSB trenger svar fra akkurat deg som er ung i valgpanelundersøkelsen. Du representerer en viktig aldersgruppe, og det er viktig at dine meninger blir hørt. Delta her: <https://svar.ssb.no/vpu5/>. Ta kontakt på 62885608 eller svar@ssb.no ved spørsmål. Vennlig hilsen SSB

SMS Aldersspesifikk påminnelse 36–45 år

Hei! SSB trenger svar fra akkurat deg som er mellom 36 og 45 i valgpanelundersøkelsen. Du representerer en viktig aldersgruppe, og det er viktig at dine meninger blir hørt. Undersøkelsen er snart ferdig, og du kan delta her: <https://svar.ssb.no/vpu5/>. Ta kontakt på 62885608 eller svar@ssb.no ved spørsmål. Vennlig hilsen SSB

SMS Påminnelse 46 år og over

Hei! Vi trenger flere svar i siste runde av Valgpanelundersøkelsen. Trykk på lenken for å delta: <https://svar.ssb.no/vpu5/>. Ta kontakt på 62885608 eller svar@ssb.no ved spørsmål. Vennlig hilsen SSB

Vedlegg E: Spørreskjema

Statistisk sentralbyrå
Statistics Norway

INFORMASJON TIL DOKUMENTET

Dette er papirversjonen av det elektroniske skjemaet til undersøkelsen.

Fellesdelen ble benyttet i hver runde av undersøkelsen. Denne delen kom alltid først. Hver runde hadde i tillegg sin egen rundespesifikke del. Disse er gjengitt i vedleggene.

Spørreskjema Felleedel

Dette spørreskjemaet handler om stortingsvalget 2021. Det tar omtrent ti minutter å svare på undersøkelsen.

Ved å svare på skjemaet, samtykker du til at opplysningene kan brukes til å lage statistikk i tråd med gjeldende personvernregler.

Personvernregler (knapp): Svarene du gir skal bare benyttes til å lage statistikk og i forskning. Svar som kan identifisere enkeltpersoner vil aldri bli offentliggjort.

Undersøkelsen er frivillig og du kan når som helst trekke deg og be om at opplysningene om deg blir slettet. Dette gjør du ved å ringe svartjenesten vår på 62 88 56 08 eller sende en e-post til sva@ssb.no.

For å gjøre intervjuet kortere henter vi opplysninger fra Folkeregisteret, opplysninger om utdanning fra skoleeiere og Lånekassen, opplysninger om inntekt, arbeid, trygder og stønader fra Skatteetaten og NAV, opplysninger om innvandrerbakgrunn og opplysninger om valgdeltagelse fra kommunenes manntall.

Institutt for samfunnsforskning (ISF) vil i etterkant av undersøkelsen motta en fil med aidentifiserte resultater der alle navn og adresser er fjernet. Innen 31. desember 2025 vil alle opplysningene om deg bli anonymisert.

VPU1

Hvor interessert er du i politikk?

- Svært interessert
- Ganske interessert
- Lite interessert
- Overhodet ikke interessert

VPU2

Hvor ofte har du den siste uken diskutert politikk og samfunnsspørsmål med familie, venner eller andre bekjente?

- Flere ganger om dagen
- Hver dag
- Noen av dagene
- En av dagene
- Ingen av dagene

VPU3

Hvor ofte har du den siste uken lest, sett eller hørt nyheter om politikk og samfunnsspørsmål på [X] ?

- vpu3a ...Radio (også podkast)
- vpu3b ...NRK TV (Ta også med nett-tv)
- vpu3c ...TV 2 (Ta også med nett-tv)
- vpu3d ...VG (Ta med både papir og nettvavis)
- vpu3e ...Aftenposten (Ta med både papir og nettvavis)
- vpu3f ...Din lokalavis (Ta med både papir og nettvavis)
- vpu3g ...Din regionavis (Ta med både papir og nettvavis)

- **vpu3 ...Facebook**
- **vpu3i ...Twitter**
  - Flere ganger om dagen
  - Hver dag
  - Noen av dagene
  - En av dagene
  - Ingen av dagene

På en skala fra 0 til 10 der 0 betyr ingen tillit i det hele tatt og 10 betyr svært mye tillit, hvor mye tillit har du til [x] i Norge?

- **vpu4a Politikere**
- **vpu4b Politiske partier**
- **vpu4c Mediene**
- **vpu4d Regjeringen**
  - [Skala fra 0-10]
  - Vet ikke

Hvilke to saker er viktigst for deg ved årets stortingsvalg?

- vpu5a og vpu5b [åpne spørsmål, tekst]
- Vet ikke

vpu6a Hvilket parti synes du har best skole- og utdanningspolitikk?

vpu6b Hvilket parti synes du har best skatte- og avgiftspolitik?

vpu6c Hvilket parti synes du har best innvandringspolitikk?

vpu6d Hvilket parti synes du har best klima- og miljøpolitikk?

vpu6e Hvilket parti synes du har best politikk for eldreomsorg?

vpu6f Hvilket parti synes du har best samferdselspolitikk?

vpu6g Hvilket parti synes du har best barne- og familiepolitikk?

vpu6h Hvilket parti synes du har best distriktpolitikk?

vpu6i Hvilket parti synes du har best helsepolitikk?

vpu6j Hvilket parti synes du har best sysselsettingspolitikk?

vpu6k Hvilket parti synes du har best fordelingspolitikk?

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANDRE PARTIER
- INGEN PARTIER
- Vet ikke

På en skala fra 0 til 10, der 0 betyr «helt sikkert ikke» og 10 betyr «helt sikkert», hvor sannsynlig er det at du noen gang kommer til å stemme på [x]?

- vpu7a ARBEIDERPARTIET
  - vpu7b FREMSKRITTSPARTIET
  - vpu7c HØYRE
  - vpu7d KRISTELIG FOLKEPARTI
  - vpu7e MILJØPARTIET DE GRØNNE
  - vpu7f RØDT
  - vpu7g SENTERPARTIET
  - vpu7h SOSIALISTISK VENSTREPARTI1
  - vpu7i VENSTRE
-
- [skala 0-10]

(Følgende spørsmål inngår i VPU1, VPU2 og VPU3 - kvasimodul)

VPU8 Har du bestemt deg for hvilket parti du vil stemme på ved årets stortingsvalg?

- Ja, jeg har bestemt meg
- Nei, jeg har ikke bestemt meg
- Kommer ikke til å stemme

FILTER: Hvis «ja, jeg har bestemt meg»

VPU9 Hvilket parti skal du stemme på?

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANNET PARTI
- Kommer til å stemme blankt
- KOMMER IKKE TIL Å STEMME
- Ønsker ikke å svare

FILTER: Hvis «nei, jeg har ikke bestemt meg»

VPU10 Hvis du likevel måtte velge, hvilket parti ville du stemt på da?

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI

- VENSTRE
- ANNET PARTI
- Ville stemt blankt
- KOMMER IKKE TIL Å STEMME
- Ønsker ikke å svare

I VPU4 byttes disse naturlig nok ut med disse

VPU11 Stemte du ved stortingsvalget?

- Ja
- Nei

FILTER: Hvis «Ja»

VPU12 Hvilket parti stemte du på?

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANNET PARTI
- Stemte blankt
- Ønsker ikke å svare

VPU13a Når bestemte du deg for å stemme på partiet du stemte på?

- Lenge før valgkampen
- Under valgkampen
- Like før valgdagen
- På valgdagen

FILTER: Hvis «Stemte blankt»

VPU13b Når bestemte du deg for å stemme blankt?

- Lenge før valgkampen
- Under valgkampen
- Like før valgdagen
- På valgdagen

Spørreskjema VPU1

Nå kommer noen spørsmål hvor vi ønsker at du tar standpunkt til ulike politiske saker.

VPU14

Hvor vil du plassere deg selv på en skala fra 0 til 10 der 0 betyr venstresiden og 10 betyr høyresiden?

(skala 0-10)

Vet ikke

VPU15

Hvor vil du plassere deg selv på en skala fra 0 til 10, der 0 betyr at sentrale myndigheter tar for lite hensyn til distrikts-Norge, mens 10 betyr at sentrale myndigheter tar for mye hensyn til distrikts-Norge?

(skala 0-10)

Vet ikke

VPU16

Hvor vil du plassere deg på en skala fra 0 til 10, der 0 betyr at vi bør gjøre det lettere for innvandrere å få adgang til Norge, mens 10 betyr at antall innvandrere til Norge bør begrenses enda sterkere enn i dag?

(skala 0-10)

Vet ikke

VPU17

Hvor vil du plassere deg på en skala fra 0 til 10, der 0 betyr at miljøvern og klimatiltak ikke bør føres så langt at det går utover vår levestandard, mens 10 betyr at vi bør satse mye mer på miljøvern og klimatiltak, selv om det medfører betydelige lavere levestandard for alle, inkludert deg selv?

(skala 0-10)

Vet ikke

Nå kommer noen spørsmål om ulike samfunnsforhold. Du har 25 sekunder på deg til å svare. Vi ønsker derfor dine umiddelbare svar. Om du ikke svarer innen 25 sekunder, vil du automatisk gå videre til neste spørsmål.

VPU18 Hvor mange representanter sitter på Stortinget?

- 149 representanter
- 159 representanter
- 169 representanter
- 179 representanter

VPU19 Hvem kan stemme ved stortingsvalget?

- Alle som fyller 18 år i valgåret og har oppholdstillatelse.
- Alle som fyller 18 år i valgåret og har oppholds- og arbeidstillatelse.
- Alle som fyller 18 år i valgåret og er norske statsborgere
- Alle som fyller 18 år i valgåret og er bosatt i Norge

VPU20 Hvor mange perioder kan en stortingsrepresentant sitte?

- To perioder
- Tre perioder
- Fire perioder
- Ubegrenset antall perioder

VPU21 Hva innebærer et "parlamentarisk styre"?

- At parlamentet styrer landet direkte
- At regjeringen sitter så lenge parlamentet tillater det
- At parlamentet vedtar lovene
- At regjeringen er en del av parlamentet

VPU22 Hva slags organisasjon er OSSE?

- En internasjonal menneskerettighets- og sikkerhetsorganisasjon
- En internasjonal klimaorganisasjon
- En asiatisk handelsorganisasjon
- En norsk sivilsamfunnsorganisasjon

Nå kommer et spørsmål om koronaviruset.**VPU23 Har du opplevd noe av følgende på grunn av korona?**

Flere svar er mulig

- Jeg har vært i karantene
- Jeg har vært pålagt eller sterkt oppfordret til å jobbe hjemmefra
- Jeg har blitt smittet av korona
- Jeg har blitt permittert
- Jeg har mistet jobben
- Min personlige økonomi har blitt rammet
- Noen i nær familie/nære venner har mistet jobben eller blitt permittert
- Noen i nær familie/nære venner har blitt smittet av korona
- Noen i nær familie/nære venner har dødd
- Nei, ingen av disse

Spørreskjema VPU2

VPU24

På en skala fra 0 til 10, der 0 betyr «svært liten tillit» og 10 betyr «svært mye tillit», hvor mye tillit har du til nyheter du får med deg gjennom...

- ...NRK radio
  - ...NRK TV
  - ...TV 2
  - ...VG
  - ...Aftenposten
  - ...Din lokalavis
  - ...Din regionavis
  - ...Facebook
  - ...Twitter
- Skala 0-10
  - Vet ikke

VPU25

Det finnes også andre kilder til informasjon om politikk og nyheter.

Hvor ofte har du den siste uka lest om politikk og samfunnsspørsmål i følgende kanaler?

- Partienes nettsider
  - civita.no
  - tankesmienagenda.no
  - skaperkraft.no
  - manifest.no
  - minervanett.no
  - rights.no (Human Rights Service)
  - resett.no
  - steigan.no
  - document.no
- Flere ganger om dagen
  - Hver dag
  - Noen av dagene
  - En av dagene
  - Ingen av dagene

VPU26

Hvilke parti eller partier ønsker du skal inngå i en regjering etter valget?

Flere svar er mulig

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET

- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANDRE PARTIER
- INGEN PARTIER
- VET IKKE

VPU27

Er det ett eller flere partier du overhodet ikke ønsker at skal inngå i en regjering?

Flere svar er mulig

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANDRE PARTIER
- INGEN PARTIER
- Nei/ingen av disse
- VET IKKE

VPU28

Uavhengig av hvilke partier du ønsker skal inngå i regjering, hvilke parti eller partier tror du vil inngå i en regjering etter valget?

Flere svar er mulig

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANDRE PARTIER
- INGEN PARTIER
- VET IKKE

VPU29

Siden januar 2020 har vi hatt en regjering bestående av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti. Hvor god jobb synes du denne regjeringen har gjort?

- Svært god jobb
- God jobb
- Verken god eller dårlig
- Dårlig jobb
- Svært dårlig jobb

- VET IKKE

VPU30

Hvor god jobb synes du regjeringen har gjort i håndteringen av koronavirus-pandemien?

- Svært god jobb
- God jobb
- Verken god eller dårlig
- Dårlig jobb
- Svært dårlig jobb
- VET IKKE

Spørreskjema VPU3

VPU3_intro

På neste side gjengir vi et budskap postet på sosiale medier av en politiker. Vi vil gjerne at du leser denne nøye. Etterpå vil du få spørsmål knyttet til innholdet.

VPU30

[facebook-innlegg]

VPU31

På en skala fra 1 til 10 der 0 er helt uenig og 10 er helt enig, i hvilken grad er du enig eller uenig i de følgende påstandene om budskapet i facebook-innlegget?

- A. Budskapet var kunnskapsrikt
- B. Budskapet var tillitsvekkende
- C. Budskapet var overbevisende
- D. Budskapet var inspirerende
- E. Budskapet var kjedelig
- F. Budskapet var irrelevant
- G. Budskapet var naivt
- H. Budskapet var polariserende
- I. Budskapet var provoserende

- Skala: 0 «helt uenig» - 10 «helt enig»
- VET IKKE

VPU32

På en skala fra 1 til 7, der 1 betyr "helt sikkert" og 7 betyr "helt sikkert ikke", hvor sannsynlig er det at du ville...

- A. ... delt dette Facebook-innlegget på sosiale medier?
- B. ... kommentert dette Facebook-innlegget på sosiale medier?
- C. ... fulgt politikeren bak Facebook-innlegget?
- D. ... diskutert Facebook-innlegget med familie, venner, eller bekjente?

- Skala: 1 «helt sikkert» - 7 «helt sikkert ikke»
- VET IKKE

VPU33

Hvilke to politiske saker handlet facebook-innlegget om?

To svar er mulig

- Skole
- Eldreomsorg
- Sysselsetting

- Forsvarspolitik
- Helse
- Klima og miljø
- Skatt
- Innvandring
- Samferdsel
- Husker ikke/vet ikke

VPU34

Kan du huske hvilke av følgende kjennetegn avsenderen av facebook-innlegget hadde? Kryss av for det du mener er riktig.

Flere svar er mulig

- Mann
- Kvinne
- Politiker fra Arbeiderpartiet
- Politiker fra Høyre
- Politiker fra Senterpartiet
- Politiker fra Fremskrittspartiet
- Politisk engasjert person uten tydelig partipreferanse
- Husker ikke/vet ikke

Spørreskjema VPU4

VPU40

I tiden før valget var det mye snakk om hvilken regjering landet skulle få. Hvor viktig var dette spørsmålet for din stemmegivning?

- Svært viktig
- Nokså viktig
- Ikke særlig viktig
- Ikke viktig i det hele tatt
- VET IKKE

VPU41

Hvilke partier ønsker du skal inngå i en regjering nå etter valget?

Flere svar er mulig

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANDRE PARTIER
- INGEN PARTIER
- Vet ikke

VPU42

Er det ett eller flere partier du overhodet ikke ønsker at skal inngå i en regjering?

Flere svar er mulig

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANDRE PARTIER
- INGEN PARTIER
- Vet ikke

VPU43

Uavhengig av hvilke partier du ønsker skal inngå i regjering, hvilke parti eller partier tror du vil inngå i en regjering nå etter valget?

Flere svar er mulig

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANDRE PARTIER
- INGEN PARTIER
- Vet ikke

VPU44

Siden januar 2020 har vi hatt en regjering bestående av Høyre, Venstre og Kristelig Folkeparti. Hvor god jobb synes du denne regjeringen har gjort?

- Svært god jobb
- God jobb
- Verken god eller dårlig
- Dårlig jobb
- Svært dårlig jobb
- VET IKKE

VPU45

Hvor god jobb synes du regjeringen har gjort i håndteringen av koronavirus-pandemien?

- Svært god jobb
- God jobb
- Verken god eller dårlig
- Dårlig jobb
- Svært dårlig jobb
- VET IKKE

SPØRSMÅL FOR VPU4 FRA FELLESMODULSKJEMAET

VPU11 Stemte du ved valget?

VPU12 Hvilket parti stemte du på?

VPU13a og b Når bestemte du deg for partiet du stemte på?

VPU_KU_intro

Avslutningsvis vil vi stille noen spørsmål om valgkampen.

Du har 30 sekunder på deg til å svare. Vi ønsker derfor dine umiddelbare svar. Om du ikke svarer innen 30 sekunder, vil du automatisk gå videre til neste spørsmål.

VPU_KU1

Hvorfor ble det i valgkampen fokus på Senterpartiets tilbakegang?

- Partiet ville gjøre det mye dårligere enn ved sist stortingsvalg
- Partiet opplevde stor medlemsflukt
- Partiet falt mye på meningsmålingene de siste månedene
- Partiet gikk bort fra å ha sin egen statsministerkandidat

Hvis IO svarer i VPU_KU1

VPU_KU1a

Hvor sikker eller usikker er du på at [svar fra kunnskap1] er riktig svar?

- Skala 0-10 0'svært usikker' 10'svært sikker'
- Vet ikke

VPU_KU2

Hvorfor betalte Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre tilbake valgkamppengene de fikk fra aksjonsgruppen «Borgerlig valgseier»?

- På grunn av mistanke at pengene hadde om kriminelt opphav
- Fordi pengene kom fra anonyme givere
- Fordi pengene kom fra utenlandske givere
- På grunn av pålegg fra domstolen

Hvis IO svarer i VPU_KU2

VPU_KU2a

Hvor sikker eller usikker er du på at [svar fra kunnskap2] er riktig svar?

- Skala 0-10 0'svært usikker' 10'svært sikker'
- Vet ikke

VPU_KU3

Hvilket regjeringsalternativ lanserte Arbeiderpartiet som sitt foretrukne alternativ i valgkampen?

- En flertallsregjering bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- En flertallsregjering bestående av alle partiene på ikke-borgerlig side (Ap, Sp, SV, Rødt og MDG)
- En mindretallsregjering bestående av Arbeiderpartiet og Senterpartiet
- En ettpartiregjering, der Arbeiderpartiet regjerer alene

Hvis IO svarer i VPU_KU3

VPU_KU3a

Hvor sikker eller usikker er du på at [svar fra kunnskap3] er riktig svar?

- Skala 0-10 0'svært usikker' 10'svært sikker'
- Vet ikke

VPU_KU4

Hvilke tre partier advarte Fremskrittspartiets leder, Sylvi Listhaug, spesielt mot i årets valgkamp?

- Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt

- Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne
- Venstre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti
- Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne

Hvis IO svarer i VPU_KU4

VPU_KU4a

Hvor sikker eller usikker er du på at [svar fra kunnskap4] er riktig svar?

- Skala 0-10 0'svært usikker' 10'svært sikker'
- Vet ikke

VPU_KU5

Hvilke politiske partier mener vi må slutte å lete etter mer olje?

- Bare Miljøpartiet De Grønne, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Kristelig Folkeparti
- Bare Miljøpartiet De Grønne, Sosialistisk Venstreparti og Rødt
- Bare Miljøpartiet De Grønne, Sosialistisk Venstreparti og Arbeiderpartiet
- Bare Miljøpartiet De Grønne

Hvis IO svarer i VPU_KU5

VPU_KU5a

Hvor sikker eller usikker er du på at [svar fra kunnskap5] er riktig svar?

- Skala 0-10 0'svært usikker' 10'svært sikker'
- Vet ikke

VPU_KU6

Hvorfor er Arbeiderpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt mot det nye opptakssystemet til videregående skole?

- De mener fritt skolevalg er for byråkratisk
- De mener alle bør ha mulighet til å søke seg til sin fortrukne skole
- De mener et karakterbasert opptak vil forsterke sosiale forskjeller
- De er mot privatskoler

Hvis IO svarer i VPU_KU6

VPU_KU6a

Hvor sikker eller usikker er du på at [svar fra kunnskap6] er riktig svar?

- Skala 0-10 0'svært usikker' 10'svært sikker'
- Vet ikke

VPU_KU7

Hvilket skatteforslag kom regjeringen Solberg med under valgkampen?

- Økt skatt på leting etter nye oljeforekomster
- Redusert skatt på leting etter nye oljeforekomster
- Økt formuesskatt
- Redusert formuesskatt

Hvis IO svarer i VPU_KU7

VPU_KU7a

Hvor sikker eller usikker er du på at [svar fra kunnskap7] er riktig svar?

- Skala 0-10 0'svært usikker' 10'svært sikker'
- Vet ikke

VPU_KU8

Etter mer enn ett år med pandemi, hvilke partier var mot at skoler og barnehager skulle åpne på grønt nivå etter sommeren?

- Arbeiderpartiet og Sosialistisk Venstreparti
- Senterpartiet
- Fremskrittspartiet
- Ingen

Hvis IO svarer i VPU_KU8

VPU_KU8a

Hvor sikker eller usikker er du på at [svar fra kunnskap8] er riktig svar?

- Skala 0-10 0'svært usikker' 10'svært sikker'
- Vet ikke

VPU46

Helt til slutt lurer vi på hvordan du tror valgkampen påvirker deg selv og andre velgere.

I hvor stor eller liten grad tror du *velgere flest* lot seg påvirke av valgkampen når det gjelder ...?

A. ...Om de deltok i valget eller ikke (altså å stemme)?

B. ...Hvilket parti de stemte på?

C. ...Tilliten til politikere?

D. ...Tilliten til mediene?

E. ...Kunnskap om politiske spørsmål?

- I svært stor grad
- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- I svært liten grad
- Ikke i det hele tatt

VPU47

I hvor stor eller liten grad påvirket valgkampen ...

A. ... din deltagelse i valget (om du stemte eller ikke)?

B. ... hvilket parti du stemte på?

C. ... din tillit til politikere?

D. ... din tillit til mediene?

E. ... din kunnskap om politiske spørsmål?

- I svært stor grad
- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- I svært liten grad
- Ikke i det hele tatt

Spørreskjema VPU5

VPU48

Hvis du tenker tilbake på valgkampen, synes du mediernes dekning stort sett gav en balansert framstilling av partiene eller ble enkelte partier favorisert på bekostning av andre?

- Stort sett balansert
- Enkelte partier favorisert

VPU49

Hvis enkelte partier favorisert

Hvilket parti eller partier ble favorisert?

Flere svar er mulig

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE

VPU50

Hvis enkelte partier favorisert

Hvilket parti eller partier gikk det utover?

Flere svar er mulig

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE

VPU51

Hvis enkelte partier favorisert

I hvilke medier mener du enkelte partier ble favorisert på bekostning av andre?

Flere svar er mulig

- NRK radio
- NRK TV
- TV 2
- VG
- Aftenposten
- Din lokalavis
- Din regionavis
- Facebook
- Twitter

VPU52

Hvis det var valg i morgen, hvilket parti ville du ha stemt på da?

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANNET PARTI
- HADDE STEMTE BLANKT
- HADDE IKKE STEMTE

VPU53

Hvis «hadde ikke stemt» eller «vet ikke»

Hvis du likevel måtte velge, hvilket parti ville du ha stemt på da?

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANNET PARTI
- HADDE STEMTE BLANKT
- HADDE IKKE STEMTE

VPU54

Hvilket parti stemte du på ved stortingsvalget?

- ARBEIDERPARTIET
- FREMSKRITTSPARTIET
- HØYRE
- KRISTELIG FOLKEPARTI
- MILJØPARTIET DE GRØNNE
- RØDT
- SENTERPARTIET
- SOSIALISTISK VENSTREPARTI
- VENSTRE
- ANNET PARTI
- STEMTE BLANKT
- Stemte ikke

VPU55

Vi har nå en ny regjering bestående av Arbeiderpartiet og Senterpartiet. Hvor fornøyd er du med partisammensetningen av denne regjeringen?

- Svært fornøyd
- Ganske fornøyd
- Hverken fornøyd eller misfornøyd
- Ganske misfornøyd
- Svært misfornøyd

VPU56

Er det et spesielt område der du tror denne regjeringen vil gjøre en god jobb?

- Ja, vennligst spesifiser
- Nei

VPU57

Er det et spesielt område der du tror denne regjeringen vil gjøre en dårlig jobb?

- Ja, vennligst spesifiser
- Nei